

prvouka

PREKLADOVÝ SLOVNÍK ZÁKLADNÝCH POJMOV PRE ZŠ

PRVOUKA / ПОЧАТКОВЕ ПРИРОДОЗНАВСТВО

slovensko-ukrajinský/ словацько-український

Zostavovatelia

PaedDr. Gyöngyi Ledneczka, PhD., PhDr. Janka Píšová, PhD.

Preklad

Mgr. Tatiana Valentová, Lesia Gorovenko

Recenzenti

Mgr. Peter Gregorík, PhD., PhDr. Jitka Maříková Tůmová

Grafická úprava

Ing. Gabriela Némethová

Návrh obálky a ilustrácie

Margo Uralskaia

Materiál je intelektuálnym výstupom projektu č. 2019-1-SK01-KA201-060698 Slovenčina pre deti cudzincov – pomôcka pre pedagógov a rodičov pri inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, ktorý bol financovaný Európskou úniou v rámci programu Erasmus+

Podpora Európskej komisie, na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Vydal: © Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 831 03 Bratislava

Rok vydania: 2021

ISBN 978-80-8118-253-2

EAN 9788081182532

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

ŠTÁTNY
PEDAGOGICKÝ
ÚSTAV

A**adresa** *adresy* адресаadresa *bydliska* адреса місця проживанняadresa *školy* адреса школи**auto** *autá* автомобіль, авто, машина**autobus** *autobusy* автобус**B****behat'** *behá behajú* nedok. бігати**bezpečnosť'** безпека**bicykel** *bicykel* велосипед**blesk** *blesky* блискавка**bocian** *biely* лелека білий**borovica** *lesná* сосна звичайна**brada** *brady* борода**buk** *lesný* бук лісовий**bydlisko** *bydliská* місце проживання**bylina** *byliny* трава, рослина**C****cesta** *cesty* дорога**cestovat'** *cestuje cestujú* nedok. подорожувати**Č****čas** *časy* час**čelo** *čelá* чоло**čistota** *tela* чистота тіла**členovia** *rodiny* ↗ **rodina****človek** *ľudia* людина**čuch** нюх**D****dátum** *dátumy* дата**dážď'** *dažde* дощ**dážď'ovka** *zemná* земляний дощовий черв'як**deň** *dni* день**dlaň** *dlane* долоня**dĺžka** *dĺžky* довжина**dnes** *prísl.* сьогодні**dolu** *prísl.* внизу**dom** *domy* дім, будинок**doprava** *dopravy* транспорт**dopravná značka** дорожній знак**dopravný prostriedok**

транспортний засіб

dovolenka *dovolenky* відпустка**dravec** *dravce* хижак**dub** *letný* дуб літній**dýchanie** дихання**dýchat'** *dýcha dýchajú* nedok. дихати**E****elektrický prúd** електричний ток**F****farba** *farby* колір**filtrácia** *filtrácie* фільтрація**H****hasič** *hasiči* пожежник**hlava** *hlavy* голова**hlina** земля**hmat** дотик**hmyz** *hromad.* комаха**hodina** *hodiny* година, урок**hodiny** *romn.* годинник, години**presýpacie hodiny** пісочний годинник**hore** *prísl.* вгорі**CH****chodba** *chodby* коридор**choroba** *choroby* хвороба**chov** *chovy* розведення**chovat'** *chová chovajú* nedok. розводити**chrbát** *chrbty* хребет**chrbtica** *chrbtice* хребет**chuť** *chute* смак**chvost** *chvosty* хвіст**I/Í****ihličie** *hromad.* хвоя**íl** глина

J

jar *jari* весна
jazero *jazerá* озеро
jazyk *jazyky* язик
jedáleň *jedálne* шкільна їдальня
jeseň *jesene* осінь
jež *tnavý* темноголовковий їжак

K

kalendár *kalendáre* календар
kapor *obučajný* короп звичайний
kapsička *pastierska* грицики
ker *kry* куш
kino *kiná* кінотеатр
kĺb *kĺby* суглоб
kličenie проростання, схід
kmeň *kmene* стовбур
knižnica *knižnice* бібліотека
kohút *kohúty* півень
koleno *kolená* коліно
konár *konáre* гілка
končatina *končatiny* кінцівка
     dolná končatina нижня кінцівка
     horná končatina верхня кінцівка
koniec *konce* кінець
koreň *korene* корінь
korist' *koristi* здобич
koruna *koruny* корона (дерева)
kost' *kosti* кістка
     ramenná kost' плечова кістка
     stehenná kost' бедрова кістка
kostra *kostry* скелет
kov *kovy* метал
koža *kože* шкіра
kôň *domáci* кінь
krajina *krajiny* країна, пейзаж
kridlo *kridla* крила
križiak *obučajný* хрестовик звичайний
krt *obučajný* кріт звичайний
kura *domáca* курка домашня
kvet *kvety* квітка
kyvadlo *kyvadlá* маятник

L/L'

laboratórium *laboratóriá* лабораторія
ľad *ľady* лід
lakeť *lakte* лікоть
lastovička *obučajná* ластівка звичайна
látka *látky* речовина, матерія, тканина
lebka *lebky* череп
lekár *lekári* лікар
     lekárka *lekárky* жінка-лікар
lekáreň *lekárne* аптека
lekno *biele* латаття біле
les *lesy* ліс
     ihličnatý les хвойний ліс
     listnatý les листяний ліс
leto *letá* літо
lietadlo *lietadlá* літак
lietať *lieta lietajú* nedok. літати
liezť *lezie lezú* nedok. повзати
lipa *malolistá* липа дрібнолистова
list *listy* лист
líška *hrdzavá* лисиця руда
lod' *lode* корабель
lov *lovy* полювання
lovit' *loví lovia* nedok. ловити, полювати
lúka *lúky* луг

M

mačka *domáca* кішка домашня
mast' *masti* сало
materiál *materiály* матеріал
     nepriesvitný materiál непрозорий матеріал
     priehľadný materiál прозорий матеріал
     priesvitný materiál напівпрозорий матеріал
mäkký *mäkká mäkké* príd. м'який
mäsiar *mäsiari* м'ясник
mäso *mäsa* м'ясо
med *medy* мед
medved' *hnedý* бурий ведмідь
meno *mená* ім'я
meranie *merania* вимірювання

merat' *meria merajú* nedok. міряти,
вимірювати
mesiac *mesiace* місяць
mlád'a *mlád'atá* дитинча
mlieko *mlieka* молоко
more *moria* море
mravec *lesný* мураха лісова
mravenisko *mraveniská* мурашник

N

nad predl. над
námraza *námrazy* зледеніння
narodeniny romn. день народження
necht *nechty* ніготь
noc *nocí* ніч
noha *nohy* нога
nos *nosy* ніс
Nový rok Новий рік

O

obec *obce* муніципалітет
obchodník *obchodníci* бізнесмен,
підприємець
obchodníčka *obchodnícky* жінка-
бізнесмен
obydlie *obydlia* житло
odparovanie випаровування
odparovať *sa odparuje odparujú* nedok.
випаровуватися
ohň *ohne* вогонь
oko *oči* око
opeľovanie запилення
opeľovať *opeľuje opeľujú* nedok.
запиляти
orgán *orgány* орган
organizmus *organizmy* організм
orientácia v priestore орієнтація
в просторі
ovca *domáca* вівця домашня

P

paľaštan *konský* кінський каштан
pamätihodnosť *pamätihodnosti* пам'ятка

pamiatka *pamiatky* пам'ятка, пам'ять
Pamiatka zosnulých День поминання
померлих
para *pary* пара
vodná para водяна пара
park *parky* парк
pekár *pekári* пекар
pekárka *pekárky* жінка - пекар
pera *pery* губа
perie *hromad. píř'a*
pestovanie вирощування
pestovať *pestuje pestujú* nedok.
вирощувати
piesok *piesky* пісок
plameň *plamene* полум'я
plán *plány* план
plávať *pláva plávajú* nedok. плавати
plece *plecia* плеч
plesnivec *alpínsky* едельвейс
альпійський
plod *plody* плід
plutva *plutvy* перо
počasie погода
pod predl. під
podmienka *podmienky* умова
pohyb *pohyby* рух
pokus *pokusy* спроба
pole *polia* поле
policajt *policajti* поліцейський,
поліціант
polícia поліція
postup *postupy* схема, метод
poštár *poštári* листоноша
poštárka *poštárky* листоноша
potok *potoky* потік, струмок
potom prísl. потім, згодом
potrava *potravy* їжа, страва
prijem potravy прийом їжі
povolanie *povolania* професія
pôda *pôdy* ґрунт
práca *práce* робота
prázdniny romn. канікули
predmet *predmety* предмет
predtým prísl. перед тим, раніше

príhľava (žihľava) dvojdomá кропива

дводомна

priechod pre chodcov пішохідний

перехід

priezvisko *priezviská* прізвище

príroda природа

prispôsobenie пристосіблення,
адаптація

prispôsobit' sa *prispôsobí prispôsobia*

nedok. пристособитися

prostredie *prostredia* середовище

prst *prsty* палець

pšenica ozimná озима пшениця,
озимина

puk *puky* бутон

púpava lekárska кульбаба лікарська

R

rameno *ramená* плече

rásť *rastie rastú* nedok. рости

rastlina *rastliny* рослина

rebríček *obučajný* тисячолістник
звичайний

rebro *rebrá* ребро

republika *republiky* республіка

Slovenská republika Словацька
Республіка

režim dňa режим дня, розпорядок дня

rieka *rieky* ріка, річка

robotnica *robotnice* робітниця

ročné obdobie пора року

rodič *rodičia* батько, мати, батьки
(тато, мама)

rodina *rodiny* сім'я

členovia rodiny члени сім'ї

rok *roky* рік

rosa *rosy* роса

rovina *roviny* площина, рівнина

rozmnožovanie розмноження

rozmnožovať sa *rozmnožuje rozmnožujú*
nedok. розмножуватися

rozpúšťanie розчинення

rozpúšťat' sa *rozpúšťa rozpúšťajú* nedok.
розчиняти

ruka *ruky* рука

ružá šípová шипшина

ryba *ryby* риба

S

samec *samce* самець

semafor *semafory* семафор, світлофор

semeno *semená* насіння

skákat' *skáče skáču* nedok. скакати

sliepka *sliepky* курка

slimák záhradný равлик садовий

slnčné žiarenie сонячне світло

Slnko Сонце

sluch слух

sneh сніг

srst' *srsti* шерсть

starostlivosť o zdravie піклування,
турбота про здоров'я

stavec *stavce* хребець

stehno *stehná* бедро

stonka *stonky* стебло

strojník *strojnici* ремонтник верстатів

strom *stromy* дерево

studený *studená studené* príd. холодний

súš *súše* материк

sval *svaly* м'яз

svetelné zdroje джерела світла

svetlo *svetlá* світло

sviatok *sviatky* свято

Š

šatňa *šatne* гардероб

škola *školy* школа

školák *školáci* школяр

školáčka *školáčky* школярка

školská tabuľa дошка

školská taška шкільний портфель

školská trieda ↗ **trieda**

školské pomôcky допоміжні засоби для
шкіл

školský dvor шкільний двір

štát *štáty* країна, держава

štátna vlajka ↗ **vlajka**

štátny symbol державний символ

štátny znak державний знак

šupina šupiny кожура

T

tabuľka tabuľky таблиця

tam prísl. там

telo telá тіло

Ľudské telo людське тіло

telocvičňa telocvične спортивний зал

teplo teplá тепло

teplý teplá teplé prísl. теплий

tieň tiene тінь

tiesňová linka телефон аварійно-рятувальної служби

tma темрява

trieda triedy клас

školská trieda клас

trúd trúdy трутень

trup trupy тіло

tu prísl. тут

tur domácí бик домашній

tvár tváre лице, обличчя

tvar tvaru форма

tvrdý tvrdá tvrdé prísl. твердий

tykadlo tykadlá антенка, щупальце

týždeň týždne тиждень

U/Ú

učiteľ učitelia вчитель

učiteľka učiteľky вчителька

ucho uši вухо

úl' úle вулик

ulica ulice вулиця

umývať' umýva umývajú nedok. мити

únava втома

úroda úrody урожай

úrodnosť урожайність

ústa romn. рот

ušnica ušnice частина вушної раковини, мочка вуха

užovka obyčajná вуж звичайний

V

vajce vajcia яйце

včela medonosná бджола медоносна

včelia rodina бджолина сім'я

včera prísl. вчора

vedec vedci вчений

vedkyňa vedkyne жінка – вчений, вчена

Veľká noc Паска, Великдень

veľkosť veľkosti величина, розмір

veverica stromová білка звичайна

Vianoce romn. Різдво

vlajka vlajky прапор

štátna vlajka державний прапор

vlak vlaky потяг

vlas vlasy волосок, волосся

vľavo prísl. на ліво, вліво

vlna шерсть, вовна

voda vody вода

podzemná voda підземна вода

vodné zdroje водні джерела, водні ресурси

voš detská дитяча вош

vôňa vône запах

vpravo prísl. на право, вправо

vpredu prísl. спереду

vrch vrchy пагорб, гора

východ slnka схід сонця

vyvíjat' sa vyvíja vyvíjajú nedok. розвиватися

vývin výviny розвиток

vzadu prísl. ззаду, позаду

vzduch повітря

Z

začiatok začiatky початок

zadok zadky ягодиці

záhrada záhrady сад

záchranná zdravotná služba швидка медична допомога

zajac poľný заєць польовий

zajtra prísl. завтра

západ slnka захід сонця

zber збір

zbierať *zbiera zbierajú* nedok. збирати

zdravie здоров'я

zima *zimy* зима

zlomenina *zlomeniny* перелом

zmysly орган чуття

znečistenie забруднення

znečisťovat' *znečisťuje znečisťujú* nedok.
забруднювати

zrak зір

zvierá *zvieratá* тварина, звір

zvuk *zvuky* звук

Ž

žiabre помп. зябра

žiak *žiaci* учень

žiačka *žiačky* учениця

žiarovka *žiarovky* лампочка, жарівка

živina *živiny* поживна речовина

živočích *živočíchy* тварина

suchozemské živočíchy наземні
тварини

vodné živočíchy водяні тварини

životné podmienky умови життя

životné prejavy життєві прояви

životný štýl стиль життя